

Winamer kattenbel,

Het is nog altijd het "Jaar van de kat" in Wijnaldum. Dit heeft alles te maken met onze bijnaam; de Winamer katten. Deze bijnamen werden bedacht door buurtdorpen en waren meestal niet echt vleierend. Als je wat kattig reageert dan reageer je wat fel of vinnig. Meestal gaat het dan over vrouwen of meisjes. Ook staat katten wel voor naire, on aardige mensen. Misschien woonden die vroeger wel in Wijnaldum, maar de Winamers die ik ken zijn gelukkig vriendelijk en aardig.

Mijn stukje over katten gaat dit keer ook over het poesiealbum. Ik heb er een en met mij vele vrouwen. Mijn kinderen hebben er geen, zij hadden een vriendenboekje. Mijn moeder heeft er wel een.

Toch is het van oorsprong een mannenboek. Het komt uit de universitaire mannenwereld. In het academische leven van de 15de eeuw vinden reizen studenten door Europa met in hun bagage een bijbel. Professoren, mede studenten en vrienden die ze op deze reizen ontmoetten lieten ze een boodschap in hun bijbel schrijven. Meestal waren het gedichten, tekeningen of andere mooie herinneringen. Het was zelfs zo populair dat er uiteindelijk bijbels met onbedrukte bladzijden verschenen. De bijbel werd een vriendenboek of ook wel Album Amicorum, een verzameling van gedichten, familiewapens, tekeningen en aanbevelingen. Vrouwen mochten niet studeren, dus het was puur een mannenzaak.

Uiteindelijk vond het album in de 19de eeuw zijn weg naar Adellijke jongedames.

Vanaf 1870 ontstond in Duitsland het huidige, gebonden poëziealbum, waarin poëzie van echte dichters werd overgeschreven. Veel van die albums werden in Nederland geïmporteerd, de opdruk in het Duits "die Poesie" is hier waarschijnlijk om die reden verbasterd tot 'poesiealbum'.

Het album zwierf dus eeuwen rond in de hoogste kringen. Maar rond 1900 werd de leerplichtwet ingevoerd en alle kinderen van zes tot 12 jaar konden nu naar school. Iedereen leerde lezen en schrijven en zo vond ook het poëziealbum zijn weg naar alle lagen van de bevolking. In de vorige eeuw had bijna ieder schoolmeisje wel een eigen 'Poesie'. Meisjes lieten er hun juffen, meesters, klasgenoten, ouders, ooms en tantes en

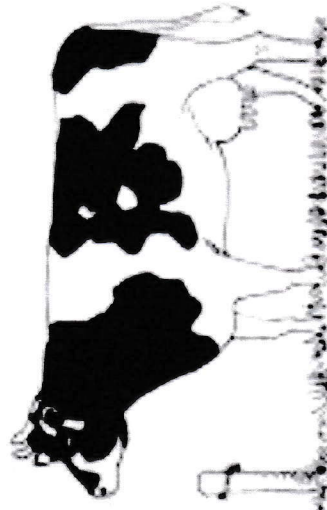
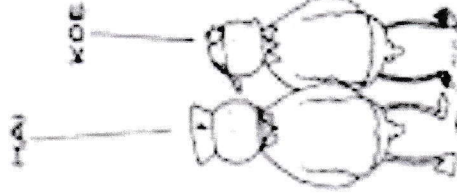
andere familieleden in schrijven. De gedichtjes waren suikerzoet en stichtelijk, en de pagina werd versierd met een mooie tekening soms maar meestal met een plakplaatje.

Mocht je nou aan het opruimen zijn geslagen nu je meer thuis bent, kijk dan dat poesiealbum even in. Het brengt je even terug naar de lagere school. Het bedenken van een geschikt versje, de inspanning om zo netjes mogelijk te schrijven (voor mij zeker een uitdaging) en het uitzoeken van de plaatjes. Het uitleenen van je eigen boekje en het wachten op het terugkrijgen. Pure nostalgie. Veel plezier ermee.

Marianne

FOKKE & SUKKE
VIEREN DE WEEK VAN DE POËZIE

It Tuottenein juni 2020